

1.1.0.1Sivistyslautakunta

TOIMINTAKATE	Tot 2023	Tot 2024	Ta 2025	TA- muutettu	Tot 2025	Poikke ama-%
Hallinto	-45 410	-38 356	-50 110	-50 110	-41 225	-17,7
Varhaiskasvatus	-462 078	-511 015	-528 030	-539 030	-532 189	-1,3
Esiopetus	-48 840	-56 944	-60 530	-60 530	-47 349	-21,8
Peruskoulu	-1 651 732	-1 655 700	-1 743 110	-1 802 110	-1 767 682	-1,9
Aamu- ja iltapv.toim	-20 968	-15 473	-23 110	-23 110	-12 741	-44,9
Musiikkikoulutus	-8 827	-5 870	-5 605	-5 605	-4 831	-13,8
Kansalaisopisto ym	-20 890	-21 741	-20 000	-20 000	-15 517	-22,4
Kirjastotoimi	-108 686	-113 681	-107 710	-107 710	-102 189	-4,8
Kulttuuritoimi	-15 664	-15 728	-18 370	-18 370	-17 199	-6,4
Nuorisotoimi	-46 300	-80 177	-56 160	-56 160	-47 978	-14,6
Liikuntatoimi	-42 375	-44 896	-57 250	-57 250	-29 111	-49,2
Hyvinvointitoimi	-10 028	-7 554	-9 410	-9 410	-7 441	-20,9
YHTEENSÄ	-2 481 798	-2 567 135	2 679 292	-2 749 292	-2 625 451	-4,5

TOIMINTAKATE	Tot. 2024	Tav.2025	TA muutos	TA- muutettu	Tot.2025
Toimintatuotot	265 500	209 513	3 600	213 113	302 579
Henkilöstökulut	-1 649 743	-1 602 253	-45 700	-1 647 953	-1 686 561
Palvelujen ostot	-675 939	-778 708	-37 200	-815 908	-759 793

Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-82 160	-69 515	0	-69 515	-69 968
Avustukset ja stipendit	-28 004	-34 750	9 300	-25 450	-28 551
Muut toimintakulut	-396 790	-403 579	0	-403 579	-383 157
YHTEENSÄ	-2 567 135	-2 679 292	-70 000	-2 749 292	-2 625 451

Sivistyslautakunnan tehtäväalueeseen kuuluivat kertomusvuonna sivistyshallinto, varhaiskasvatus, esi- ja perusopetus, koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta, muut koulutuspalvelut (kansalais- ja musiikkiopistot) sekä kirjasto-, kulttuuri-, nuoriso-, liikunta- ja hyvinvointitoimet. Sivistyspalveluiden tavoitteena on tarjota kuntalaisille hyviä ja taloudellisesti tuotettuja varhaiskasvatus-, opetus-, kulttuuri- ja vapaa-ajan palveluja sekä luoda edellytykset läpi elämän jatkuvalla oppimiselle, liikunnalle, henkiselle kasvulle ja fyysiselle hyvinvoinnille kuntastrategian mukaisesti.

Sivistyslautakunnan alaisia tilivelvollisia olivat rehtori, sivistysjohtaja, varhaiskasvatusjohtaja, kirjastonjohtaja sekä nuoriso-, kulttuuri- ja hyvinvointivastaava.

Hallinto

Sivistyshallintoon sisältyivät sivistyslautakunta, toimisto sekä muu toiminta ja yhteistyö. Lautakunnan kokouksia pidettiin kahdeksan. Keskeisinä asioina käsiteltiin vuotuisia asioita kuten toimintakertomus, talousarvio, koulun lukuvuosisuunnitelma, hyvinvointityön suunnitelmat ja rekrytoinnit. Lautakunta perehtyi kirjaston tilavaihtoehtoihin ja teki niistä oman ehdotuksensa kunnanhallitukselle.

Toiminnan tunnuslukuja

	Tot. 2023	Tot. 2024	Tav. 2025	Tot. 2025
Henkilöstö	0,45	0,45	0,45	0,45
Kokoukset / pykälää	7/50	8/69	6	8/62
Stipendit ja avustukset €	157	542	1.500	1.753
Nettokustannukset, €	45.410	38.356	50.110	41.225
Nettokust. / asukas	42,75	32,40	41,21	36,19

Varhaiskasvatus

Varhaiskasvatustlain mukaan varhaiskasvatuksella tarkoitetaan lapsen suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatuksen, opetuksen ja hoidon muodostamaa kokonaisuutta, jossa painottuu erityisesti pedagogiikka. Kunnan tulee järjestää varhaiskasvatusta siinä laajuudessa ja sellaisin toimintamuodoin, kuin kunnassa esiintyvä tarve edellyttää. Varhaiskasvatusta suunniteltaessa, järjestettäessä tai tuotettaessa ja siitä päätettäessä on ensisijaisesti huomioitava lapsen etu.

Kannonkoskella varhaiskasvatusta järjestetään ainoastaan päiväkotitoimintana. Vuonna 2025 päiväkotia Nappulassa oli kolme ryhmää: 0–3 -vuotiaat, 3–4 -vuotiaat ja 4–5 -vuotiaat. Lisäksi esiopetusta täydentävä varhaiskasvatus toimii päiväkodilla. Varhaiskasvatuksen laatutavoite painottaa lasten yksilöllisten tarpeiden huomioimista ja laki velvoittaa laatimaan jokaiselle lapselle henkilökohtaisen varhaiskasvatussuunnitelman sekä järjestämään tukea lapsen tarpeiden mukaisesti. Varhaiskasvatuksen laadun toteutumista arvioimme säännöllisesti varhaiskasvatuksen laatuksiteereihin perustuvan Valssi -työkalun avulla. Keväällä 2025 arvioinnin kohteena oli emotionaalisen hyvinvoinnin ja osallisuuden toteutuminen sekä yhteisöllisyyteen ja ryhmän ilmapiiriin liittyvät tekijät. Syksyllä 2025 arvioitiin ruokakasvatuksen toteutumista.

Vuonna 2025 lapsimäärä varhaiskasvatuksessa nousi jälleen. Lapsimäärä varhaiskasvatuksessa on kasvanut vuosittain jo vuodesta 2020. Myös varhaiskasvatuspäivien määrä ylittyi vuonna 2025 merkittävästi talousarvioon nähden. Vaikka kokonaiskustannukset nousivat edellisvuodesta, hoitopäivän nettohinta laski huomattavasti. Ruokakustannuksia nosti hieman ruokapalveluiden ostaminen Piispalasta. Koulun loma-aikoina kustannuksia tulee päiväkodin henkilöstömitoituksen laskemisesta myös ruokahuoltoon.

Haasteena Kannonkoskella – kuten myös valtakunnallisesti – on ollut kelpoisten varhaiskasvatuksen opettajien saaminen. Vuonna 2025 kolme varhaiskasvatuksen työntekijää on ollut pätevyitysmiskoulutuksessa. Tämä on lisännyt sijaiskustannuksia. Tasa-arvoisen varhaiskasvatuksen kehittämishankeavustuksella on palkattu yksi varhaiskasvatuksen lastenhoitaja

Varhaiskasvatuksessa tehdään yhteistyötä niin perheiden kuin yhteistyötahojenkin kanssa. Lapset Puheeksi -toimintamalli on sovitusti käytössä ja tarjoamme huoltajille Lapset puheeksi - keskustelua aina, kun uusi lapsi saapuu varhaiskasvatustalteen. Uudet työntekijät koulutetaan mahdollisimman pian toimintamallin käyttöön. Lapset puheeksi -malliin kuuluu myös yhteistyö lapsiperhepalveluiden kanssa. Teemme verkostoyhteistyötä myös Jyväskylän yliopiston kanssa ja toimimme harjoittelupäiväkotina opettajaopiskelijoille. Kannonkoski on mukana myös Jyväskylän yliopiston hankkeessa, jolla tuetaan korkeakoulututkinnon suorittamista työn ohessa.

Myös Piispalan kanssa tehtiin edelleen yhteistyötä. Viisivuotiaat kävivät edellisvuosien tapaan uimakoulussa ja lisäksi teimme yhteistyötä kunnan ja Piispalan yhteisten liikuntahankkeiden merkeissä (Unelmien liikuntapäivä keväällä, liikunnallinen workshop-päivä syksyllä sekä Liikuntaa pienissä tiloissa -koulutus). Päiväkodin sulkuajana varhaiskasvatusta järjestettiin Piispalan tiloissa. Huoltajien kanssa teimme yhteistyötä mm. toukokuisen Teerilammen retken ja vanhempainillan merkeissä. Maaliskuussa järjestimme päiväkodin 40-vuotis juhluvuoden kunniaksi teatteriesityksen yhteistyössä POP-pankin, MLL:n ja kunnan kanssa. Marraskuussa järjestimme 40-vuotisjuhlan.

Moniammatillista yhteistyötä tehdään varhaisen tuen ryhmässä (puhe- ja toimintaterapeutit, psykologi, neuvolan terveydenhoitaja, varhaiskasvatuksen erityisopettaja, varhaiskasvatuksen opettaja). Ryhmä kokoontui yhden kerran vuonna 2025, lisäksi pidämme yhteyttä tarpeen mukaan kokoontumisten välillä. Tällä kokoonpanolla pystymme ennakoimaan tulevia tarpeita ja saamaan palvelut niitä tarvitseville mahdollisimman pikaisesti.

Toiminnan tunnuslukuja

Päiväkoti Nappula	Tot 2023	Tot 2024	Tav 2025	Tot 2025
Henkilöstö	7,7	7,7	8,5	8,9
Kokopäivähoitopäiviä	4491	5204	4200	6033
Osapäivähoitopäiviä	557	459	500	579
Hoitopäiviä yhteensä	5048	5663	4700	6612
Lapsia kokopäivähoidossa 31.12.	29	34		33
Lapsia osapäivähoidossa 31.12.	5	3		6
Lapsia hoidossa ka/kk (laskennallisesti) *	33 (38)	35 (44)	37	37 (43)
Nettokustannukset, €	423.451	483.937	515.628	505.552
Nettokust. / asukas	348,23	408,73	424,04	443,86
Hoitopäivän nettohinta**	83,88	85,46	109,71	76,46

* laskennallinen lapsimäärä huomioi alle 3-vuotiaat kertoimella 1,75 ja täydentävässä varhaiskasvatuksessa olevat esiopetusikäiset lapset kertoimella 0,54, näitä kertoimia käytetään myös varhaiskasvatuksen henkilöstömitoitusta tarkasteltaessa

**sis. palkat, kiinteistö-, ateria- ja tarvikekulut, mutta ei sumu-poistoja tai arvonalentumisia

Lasten kotihoidontuki

Lasten kotihoidontukea maksetaan niille perheille, jotka eivät käytä kunnallisia varhaiskasvatuspalveluja. Keskimäärin tuensaajia oli 4 kk, tukea saavia lapsia keskimäärin 5,4 / kk. Vuonna 2025 kotihoidontukea sai yhteensä 9 perhettä.

Lasten kotihoidon tuki	Tot. 2023	Tot. 2024	Tav. 2025	Tot. 2025
Tukea saavat taloudet yht. koko vuonna	15	12	7	9
Tukea saavat lapset ka	9,75	7,4	7	5,4
Nettokustannukset, €	43.530	27.078	23.500	26.636
Nettokust. / asukas	35,80	22,87	19,33	23,39

Esi- ja perusopetus

Esi- ja perusopetuksen yleisenä tehtävänä on antaa oppilaille heidän edellytystensä mukaiset tiedot ja taidot jatko-opintoja ja työelämää varten sekä ohjata heitä terveellisiin elämäntapoihin ja arjen hallinnan taitoihin. Kannonkosken koulussa opiskeli vuonna 2025 keskimäärin seitsemän esiopetuksen ja 88 perusopetuksen oppilasta. Jatko-opintokelpoisuuden saavutti 94 % peruskoulunsa päättäneistä. Kaikki 9. luokalta päässeet saivat jatko-opiskelupaikan toiselta asteelta. Piispalan palveluiden hyödyntämistä perusopetuksessa pystyttiin jatkamaan uinninopetuksen osalta.

Vuonna 2025 Kannonkosken koulussa järjestettiin pienryhmäopetusta ja laaja-alaista erityisopetusta vuosiluokille 1–9. Koulussa toimi kaksi erityisluokanopettajaa sekä hankerahoituksella laaja-alainen erityisopettaja. Koulunkäynninohjaajia oli neljä ja heitä käytettiin kaikilla luokka-asteilla. Näillä resursseilla myös kaikkein suurinta oppilaskohtaista tukea tarvitsevien oppilaiden perusopetus on pystytty järjestämään lähikoulussa.

Oppilaskunnan hallituksessa oli edustus kaikilta vuosiluokilta. Vuosiluokkien 7–9 oppilaskunnan hallitus kokoontui ohjaavan opettajan johdolla aina tarpeen mukaan keskimäärin kerran kuukaudessa. Erillistä alaluokkien oppilaskunnan toimintaa käynnisteltiin kevätlukukaudella 2025 ja syyslukukaudella se kokoontui kaksi kertaa.

Oppilaan tuen lainsäädännön muutos toi muutoksia myös opetussuunnitelmaan. Muutokset olivat laajoja ja vaativat paljon suunnittelua ja uuden opettelua niin henkilökunnalta kuin huoltajiltakin.

Toiminnan tunnuslukuja

Esiopetus	Tot. 2023	Tot. 2024	Tav. 2025	Tot. 2025
Henkilöstö	0,87	0,87	0,87	0,87
Oppilaita kevät/syksy	8/5	7/5	5/8	5/9
Esiopetuksen tunnit	20	20	20	20
Nettokustannukset, €	48.840	56.944	58.530	47.349
Nettokust. /asukas	40,16	48,09	48,13	41,57
Nettokust. /esiopp.	4651,45	9490,64	9.755	6.764
Kotikuntakorvaus 6 v.	4.536	4.550		
Perusopetus				
Henkilötyövuodet yhteensä (rehtori+opettajat+ohjaajat)				16,95
Oppilaita kevät/syksy	108/101	101/94	94/82	94/82
Perusop. tunnit/vko, kevät/syksy	295/284	286/295	295/270	295/271
Nettokustannukset, €	1.650.701	1.655.699	1.752.350	1.767.682
Nettokust. /asukas	1.357	1.398	1.441	1.552
Nettokust. /opp.	15.796	16.982	19.913	20.087
Kotikuntakorvaus 7-12 v./ 13-15v.	7.437/ 11.899	7.459/ 11.935	7.459/ 11.935	

Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta

Aamu- ja iltapäivätoimintaa järjestetään 1. ja 2. luokan oppilaille sekä tarvittaessa 3.-9. luokkien oppilaskohtaisen tuen oppilaille. Toiminnalla pyritään vähentämään pienten koululaisten yksinäistä aikaa kotona ja helpottamaan perheen ja työelämän yhteensovittamista.

Toiminnan tunnuslukuja

	Tot. 2023	Tot. 2024	Tav. 2025	Tot. 2025
Osallistuneet oppilaat kevät/syysy	10/7	6/8	6/6	8/6
Ohjaustunteja	752	752	760	760
Nettokustannukset €	20.968	15.473	23.110	12.741
Nettokust. / asukas	17,23	13,07	19,00	11,19
APIP-toiminnan valtionosuus €	9.870	7.025		

Muut koulutuspalvelut

Muuhun koulutukseen sisältyvät kansalaisopiston ja musiikkiopiston toiminta.

Muu koulutus yhteensä	Tot. 2023	Tot. 2024	Tav. 2025	Tot. 2025
Nettokustannukset, €	29.615,58	27.611,84	25.610	20.347,79
Nettokust. € / asukas	24,36	23,32	21,06	17,86

Kansalaisopiston ja musiikkiopiston toiminta on eritelty alla tarkemmin.

Saarijärven kansalaisopiston Kannonkosken osasto

Saarijärven kansalaisopiston Kannonkosken osasto tarjoaa ensisijaisesti vapaatavoitteista koulutusta ja muuta virike- ja harrastetoimintaa ohjatusti kaikille ikäryhmille Kannonkosken kunnan alueella. Kansalaisopistossa kaikenikäisillä kuntalaisilla on mahdollisuus opiskella ja harrastaa monipuolisesti ja edullisesti. Toiminnan tavoitteena ovat joustavuus ja käyttäjälähtöisyys. Opetusta pyritään tarjoamaan kuntalaisten toivomissa aiheissa, myös lyhytkursseina ja luentoina.

Kansalaisopiston Kannonkosken osaston palvelu ostetaan Saarijärven kaupungilta. Saarijärven kansalaisopisto maksaa osastonjohtajan työajan. Nuoriso-, kulttuuri- ja hyvinvointivastaavan kokonaistyöajasta 15 % on jyvitetty kansalaisopiston Kannonkosken osaston johtamiseen. Tuntiopettajina käytetään ensisijaisesti paikallisia ja seudullisia osaajia. Paikkakunnalla ja seutukunnalla asuvat eri lajeja taitavat kansalaisopiston opettajat ovat merkittävä voimavara, joita ilman emme näin monipuolisesti kursseja pystyisi tarjoamaan.

Kurssien teemoja vuonna 2025 olivat kädentaidot, liikunta, terveys, historia, kielten opiskelu, sekä musiikin ryhmä- ja yksilöopetus. Uusia toteutuneita kursseja olivat mm. Englannin

keskustelun alkeet, Sukututkimus, Äänimaljahoidot ja Crossi. Kursseja suunnitellaan ilmoittautuneiden opettajien ja kuntalaisten toiveiden pohjalta.

Kansalaisopiston kursseille osallistui vuoden 2025 aikana 282 opiskelijaa, joista 64 poikia / miehiä ja 218 tyttöä / naisia. Brutto-opiskelijoissa (282) näkyy opiskelijoiden kokonaismäärä, jolloin sama henkilö on voinut osallistua useammalle kurssille. Netto-opiskelijoiden määrä oli 155, joista 40 poikaa / miestä ja 115 tyttöä / naista.

Kansalaisopiston rooli Kannonkosken ryhmäliikuntapalvelujen tuottajana on merkittävä. Tärkeää on myös musiikin yksilösoiton opetus musiikkiopiston lisäksi. Kansalaisopisto ja musiikkiopisto järjestävät vuosittain kaksi yhteistä oppilaskonserttia, sekä yhden oppilaskonsertin koululla. Lisäksi kansalaisopiston kädentaidoista järjestetään kirjaston näyttelytilassa 1 näyttely vuosittain.

Kansalaisopiston kurssit keskitetään kunnan omiin tiloihin.

Toiminnan tunnuslukuja

	Tot. 2023	Tot. 2024	Tav. 2025	Tot. 2025
Kurssit/koulutukset	34	30	38	32
Opetustunteja	650,52	605,69	800	629,08
Netto-opiskelijoita / Opiskelijoita yht.	304	160 / 306	- / 350	155 / 282
Nettokustannukset €	20.791,69	21.741,22	20.000	15.516,54
Nettokustannukset € / opetustunti	31,96	35,89	25,00	24,67
Nettokustannukset € / asukas	17,10	18,36	16,45	13,62

Musiikkikoulutus

Saarijärven Viitasalo-opiston toiminta-ajatuksena on musiikin ja tanssin harrastuksen kehittäminen ja musiikin ja tanssin perusopetuksen antaminen sekä harrastajille että ammattiin aikoville toiminta-alueellaan.

Toiminta-alue

Kannonkoski on jäsen Viitasalo-opistossa, jonka isäntäkuntana on Saarijärven kaupunki. Muita toiminta-alueen kuntia ovat Karstula, Kivijärvi ja Kyyjärvi.

Toiminnalliset ja laadulliset tavoitteet

Musiikkiopisto vaikuttaa seutukunnan musiikkilämään järjestämällä oppilaskonsertteja ja osallistumalla muihin seutukunnan musiikki- ja kulttuurihankkeisiin. Musiikkiopisto seuraa aikaansa sekä kehittää toimintaansa ja tarjontaansa asiakkaitaan (oppilaat, vanhemmat, kunnat) kuunnellen. Kannonkoskella järjestettiin vuonna 2025 musiikinteoriatunteja, sekä yksilöopetusta pianon, kitaran ja rumpujen soittajille. Vuosittain järjestetään 2

oppilaskonserttia. Viimeisten vuosien aikana on järjestetty myös koulukonsertti, jossa esiintyjinä ovat olleet Kannonkosken oppilaat ja yleisönä alakoulu. Tavoitteena on innostaa uusia hakijoita musiikkiopistolle. Solistisen linjan lisäksi Kannonkoskella on vuoden 2025 aikana toiminut musiikkileikkikoulu.

Valtionosuus ja toteuma

Vuoden 2025 talousarviossa valtionosuus arvioitiin vuoden 2024 yksikköhinnan ja myönnetyn opetustuntimäärän perusteella. Tarkistuslaskelmassa on huomioitu Opetushallituksen päättämä valtionosuuden perusteena oleva yksikköhinta vuodelle 2025: 91,69 €/tunti, sekä opetustuntimäärä 5364 tuntia (koko Viitasalo-opisto). Vuonna 2024 toteutuneen opetustuntimäärän alenemisen seurauksena Opetushallitus alensi valtionosuusperustetuntimäärää 128 tunnilla vuodelle 2025. Yksikköhinnan korotuksen seurauksena vuodelle 2025 myönnetty valtionosuus on kuitenkin vain 46 euroa alempi kuin vuodelle 2024 myönnetty valtionosuus.

Vuonna 2025 opetusta toteutui koko Viitasalo-oistossa yhteensä 4749 tuntia ja suunniteltu opetustuntimäärä alittui 148 tunnilla. Kannonkoskella järjestetyt opetustuntimäärät kuitenkin ylittivät asukaslukuun suhteutetun opetustuntimäärän. Kannonkosken prosenttiosuus koko Viitasalo-opiston opetustunneista oli vuonna 2025 8,13 %. Perusasteen oppilaita oli 9 (30 minuuttia – 2 oppilasta, 45 minuuttia – 7 oppilasta, 60 minuuttia – 0 oppilasta). Lisäksi musiikin varhaiskasvatuksessa toteutui 23 tuntia. Suunnitelluista 378 tunnista toteutui 386 h. Erotus + 8 tuntia.

Talousarvion toteutuminen, kunnissa toteutuneet opetustunnit ja saatu valtionosuus huomioituna Viitasalo-opisto palauttaa liikaa maksettua ennakkomaksua Kannonkoskelle 1.057 euroa. Maksuosuuksien tarkistukset on tehty 20.2.2025 ja 20.9.2025 tilastoitujen oppilastietojen ja toteutuneiden opetustuntimäärien sekä vuoden 2025 talousarvion 26.1.2026 toteutumatiетоjen perusteella. Maksuosuuksien palautukset toimitetaan Saarijärven reskontran kautta.

Toiminnan tunnuslukuja

	Tot. 2023	Tot. 2024	Tav. 2025	Tot. 2025
Opetustunteja	478	436	327	386
Opiskelijoita (perusaste)	12	11	10	9
Nettokustannukset, €	8.826,89	5.870,62	5.605	4.831,25
Nettokustannukset € / opetustunti	18,47	13,46	17,14	12,59
Nettokust. € / asukas	7,26	4,96	4,61	4,24

Kirjasto

Suomessa yleinen kirjasto on jokaiselle maksuton peruspalvelu ja jokaisessa Suomen kunnassa on vähintään yksi kirjasto. Kirjasto on lakisääteinen palvelu, jonka tehtävänä on tarjota kaikille yhtäläinen pääsy aineistoihin, tietoon ja kulttuuriin tarjoamalla maksuttomia perus- ja lähipalveluita kirjastolain edellyttämällä tavalla. Lisäksi kirjaston tulee edistää lukemista ja kirjallisuutta, tarjoaa ohjausta tiedon hankintaan, tarjoaa tiloja yhteiseen käyttöön sekä edistää yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua. Kirjaston merkitys nykyisessä tietoyhteiskunnassa on keskeinen. Kirjasto on käytetyimpiä peruspalveluita, jolla on kasvava merkitys ihmisten terveyden ja hyvinvoinnin edistäjänä. Kirjasto, kuten muutkin kulttuuripalvelut, parantava ihmisten elämänlaatua, rakentavat yhteisöllisyyttä ja edistävät sosiaalista ilmapiiriä.

Kirjastossa tarjotaan monia matalan kynnyksen palveluita. Kirjastosta voit saada digitukea, joka edistää ihmisten itsenäistä asiointia ja digiosaamista. Lisäksi kirjasto tarjoaa skannaus ja kopiointipalveluita ja jakaa tietoa seutukunnan ajankohtaisista tapahtumista ja palveluista. Kirjastosta voi saada apua sekä opiskeluun että harrastamiseen.

Kirjasto tekee yhteistyötä paikkakunnan eri toimijoiden kanssa. Tärkeimpiä yhteistyökumppaneita ovat kunnan nuoriso- ja kulttuuritoimi sekä varhaiskasvatus ja perusopetus. Pienessä kunnassa kirjaston merkitys kaikille avoimena palveluna ja käyntipaikkana korostuu.

Keski-Suomen kirjastoverkko, Keski-kirjastot kattaa koko maakunnan. Se tarkoittaa yhteistä kirjastokorttia, verkkokirjastoa ja muita yhteisiä palveluita kuten e-aineistoja, käytöissäntöjä, asiakkaalle maksuttomia aineistokuljetuksia sekä hankinta- ja asiantuntijatyötä. Kannonkosken kirjasto kuuluu myös Pirkanmaan ja Keski-Suomen alueellista kehittämistehtävää hoitavan AKEPIKEN kirjastoihin, jonka kehittämiskirjastona toimii Tampereen kaupunginkirjasto.

Vuonna 2025 kirjastossa tapahtui monia muutoksia. Kirjastorakennuksen rakenteelliset ongelmat jatkuivat, kun helmikuussa kirjastotilassa huomattiin vajoama. Tämän vuoksi kirjaston omatoimi jouduttiin pitämään suljettuna n. kuukauden ajan ja tämän jälkeen kirjastotilan käyttö rajoittui kirjastotilaan asennetun tukirakenteen myötä. Yläparven käyttö estyi, jolloin elokuvanäytöksiä ei voitu enää pitää. Lisäksi tukirakenteet vaikeuttivat näyttelytilan käyttöä esteettömyyden näkökulmasta. Muutokset pienensivät lehtilukusalia, jolloin siellä ei enää pystytty pitämään pienimuotoisia esityksiä/tilaisuuksia tilan ahtauden takia.

Kirjastopalveluiden hoito jatkui sijaisjärjestelyin alkuvuoden sekä kesän ajan. Virkavapaalla ollut kirjastonjohtaja irtisanoutui toukokuun alusta ja paikka laitettiin haettavaksi kesäkuun alkuun mennessä. Uusi kirjastojohtaja aloitti työssään elokuun alusta.

	Toteuma 2023	Toteuma 2024	Tavoite 2025	Toteuma 2025
Lainat	16 000	15.235	18.000	15.959
Lainat / asukas	13,15	12,87	15	14,01
Lainajat	395	370	450	356
Kirjastokäynnit	8.748	8.990	9.000	6.830
Käynnit / asukas	7,2	7,6	7	5,99
Nettokustannukset, €	108.686	113.681	107.710	102.189
Nettokust. / asukas	88,45	96,01	88,58	89,72

Kirjastotilan rakenteellisilla muutoksilla oli vaikutusta kirjaston fyysisten käyntien määrään, osin jo näyttelyssä kävijöiden määrän laskun vuoksi. Fyysiset käynnit laskivat n. 21 prosenttia. Verkkokäynnit sen sijaan nousivat reilut 9 % ja kokonaislainaus n. 5 %:n verran. Lainaajien määrä laski lähes samassa suhteessa kuin kunnan asukasluku vähän reilut kolme prosenttia vuoteen 2024 verraten. Kirjasto sai tuloja arvioitua huomattavasti vähemmän, mutta myös menot laskivat. Kokonaisuudessa kirjaston talousarvion budjetti alittui n. 5 %:lla, käyttöaste oli 94,9 prosenttia.

Kulttuuri

Kulttuurilain mukaan kunnan kulttuuritoiminnalla tarkoitetaan toimintaa, jolla kunta edistää kulttuurin ja taiteen tekemistä, harrastamista, saatavuutta ja käyttöä sekä taide- ja kulttuurikasvatusta ja kulttuuriperintöä. Kulttuuritoimi luo mahdollisuuksia luovaan ilmaisuun ja toimintaan, edistäen kaikkien väestöryhmien yhdenvertaista osallistumista kulttuuriin, taiteeseen ja sivistykseen. Kunnan kulttuuritoiminnan tavoitteena on edistää kokonaisvaltaisesti väestön hyvinvointia ja terveyttä, sekä osallisuutta ja yhteisöllisyyttä. Kulttuuritoiminta luo edellytyksiä myös kunnan elinvoiman kehittymiselle, kulttuuriselle vuorovaikutukselle ja kansainväliselle toiminnalle. Tärkeässä roolissa on mm. kesälle luotu yhteinen tapahtumakalenteri. Vuoden 2025 kulttuuriteemana on erityisesti kulttuurin tuottama hyvinvointi, sekä paikallinen historia ja perinteet.

Kulttuuritoimen palvelut ovat pääosin pääsymaksuttomia ja siten kunnan yksin järjestäminä sisältyvät Kannonkosken kunnan Teosto ja Gramex -vuosilupiin. Musiikki kunnan toiminnassa - lupa on tarkoitettu kunnan peruspalvelujen tuottamiseen ja ei siksi sovellu tilaisuuksiin, joissa kerätään pääsy- tai ohjelmamaksuja. 1.1.2024 voimaan tulleen muutoksen mukaan myös yhteistyössä tuotetut tilaisuudet tarvitsevat erillisen musiikinkäyttöluvan.

Rakenteet, resurssit, tiedolla johtaminen

Nuoriso-, kulttuuri- ja hyvinvointivastaavan työajasta on kohdennettu kansalaisopiston johtamiseen 15 % ja muihin kulttuuritoimen työtehtäviin 20 %. Kulttuurivastaava toimii Kannonkosken kunnan järjestöyhdyshenkilönä, vapaaehtoistoiminnan yhdyshenkilönä ja osallisuusvastaavana. Lisäksi kulttuurivastaavan toimenkuvaan sisältyvät mm. kunnan päätapahtumien, näyttelyiden, elokuvien, konserttien, teatteriesitysten, kulttuuriretkien ja muiden kulttuuritapahtumien järjestäminen. Tapahtumien määrä, sisältö ja yhteistyökumppanit voivat vaihdella vuosittain. Tavoitteena on järjestää kulttuuritarjontaa monipuolisesti ja laaja-alaisesti eri kohderyhmille. Kävijämääriä seurataan vuosittain. Kulttuuritoimintaa ohjaavat mm kunnan Kulttuurikasvatussuunnitelma, Kulttuurihyvinvointisuunnitelma sekä Osallisuusohjelma.

Edustukset ja tunnustukset

Lida Manninen ja Veikko Leppänen neljänneltä luokalta edustivat pääministerin kutsumina ja luokan omilla vaaleilla valittuina Kannonkoskea Lasten Itsenäisyyspäivän juhlissa Helsingissä. Kannonkosken Kulttuuritekijä 2025 -tunnustuksen saivat Kannonkosken Martat. Vuonna 2025 ei jaettu Tervaskanto-palkintoa.

Näyttelyt ja elokuvat

Kannonkoskella vuonna 2025 järjestettyjä näyttelyjä olivat Sisarusten taideilo -näyttely, kansalaisopiston keväänäyttely, Sarka-museon Hyvän sään aikana -näyttely, Pentti Kauppisen näyttely ”Katsaus 1950- ja 1960 -luvulle, Kukkivat unelmat -ukrainalaista taidetta, Sarka-museon Kouluruokailu -näyttely ja päiväkodin juhlavuosi -näyttely.

Leffa & kaffe -tapahtumassa katsottiin Dokumentti Evakkomunkeista. Tämä jäi vuoden ainoaksi elokuvaesitykseksi, johtuen kirjaston rakenteellisista muutoksista ja elokuvateatterin sulusta. Elokuvanäytösten tilalla on toteutettu kuntalaisten pyynnöstä suosittuja Käsityökahvilaittoja.

Museot ja arkistot

Kannonkosken kotiseutuarkisto sijaitsee kirjaston yläkerrassa. Kirjaston teknisistä rakenteista johtuen arkisto on käyttökiellossa.

Kotiseutukokoelma sijaitsee Nuottalassa. Kesällä 2025 Kulttuurivastaava päivysti museolla opastaen kävijöitä neljänä torstaina. POP UP -museoillat oli ajoitettu samalle päivälle Nuottalan Lauluiltojen kanssa, jolloin Nuottalassa liikkuu enemmän kävijöitä. Museoillat on tilastoitu tapahtumiin.

Pääjuhlat

Vuoden 2025 pääjuhlia olivat perinteiseen tapaan mm. Kannonkoski-päivä ja Antin Soitto. Antin Soitto palasi jälleen tutulle paikalleen Kannonkosken Nuottalaan (vrt, 2024 – Piispalassa). Muita kunnan vuotuisia pääjuhlia olivat Itsenäisyyspäivän juhla seurakuntatalolla, sekä Talvisodan päättymisen muistopäivä ja Kaatuneitten muistopäivä.

Tapahtumat ja retket

Vuoden 2025 muita tapahtumia olivat mm. Kesä-treffit Katrin Caféssa, Käsityökahvilat x 6, POP UP museoillat x 4, ylisukupolviset talkoot hautausmaalla, sekä kirkon arkkitehtuuriin ja paikkakunnan historiaan kirkkomaan kautta tutustuminen, Ikäänntyvien Ilonpäivä, Nevalinnan

puuropäivä, Ystävänäpäivä- ja vapputanssit sekä Lettukestit, joulutapahtuma ja joulukorttitempaus Mäntykodilla ja Honkalassa. Jo toista kertaa valittiin ikääntyvien oma Valon tuoja. Lapsille ja nuorille järjestettiin Satutapahtuma. Kantrifestarit yu-kentällä oli uusi tapahtuma, samoin kuin myös Mäntykodin virkistyspäivä. Yhteistyössä liikuntatoimen kanssa toteutettiin 3 kertaa liikunnallinen Kesäjahti.

8. luokkalaiset osallistuivat kahteen Taidetestaajat-reissuun.

Vuoden 2025 aikana järjestettiin Kannonkoskella myös lukuisia muita tapahtumia, joissa kunta on ollut yhteistyökumppanina, mutta ei varsinaisena järjestäjänä, esim. Uuden vuoden vastaanotto, Harrastusajoneuvotapahtuma yu-kentällä, Potkuriralli, koulukonsertti ja päiväkodin teatteri. Nuorisokeskus Piispalassa järjestettiin alkusyksystä Kyläareena ja Frisbeegolfin Mastereiden SM-kilpailut. jne.) Yhteistyökumppaneiden ideoimat tapahtumat elävöittivät vuotta, mutta niitä ei ole tilastoitu kunnan tapahtumiin. Kunnan rooli on ollut lähinnä tapahtumista viestimisessä tai lupa-asioiden järjestelyissä.

Konsertit ja teatteri

Yhdeksi duo esiintyi Ystävänäpäivän etkot-tapahtumassa. Koululaisten ja varhaiskasvatuksen teatteriesityksen tarjosi keväällä MLL. Kannonkoskipäivässä esiintyivät päivällä paikalliset Pelimannit, sekä iltatapahtumassa Atlantis-yhtye. Antin Soitossa vieraili mm. panduro soitinta soittaen ukrainalaisen musiikin taituri Olga Kolari.

Liikuntasalissa esiintyi tanssitaiteilija Vilja Mihalovsky. Kylätalolla konsertoi lokakuussa Tomi Paldanius (kitara). Paldanius otti lipputuloriskin ja keräsi 10 euron lipputulon itse. Muutoin tapahtumat olivat maksuttomia. Musiikkiopiston ja kansalaisopiston yhteisiä konsertteja oli perinteiseen tapaan kolme: kevät- ja joulukonsertit, sekä oppilaskonsertti koululaisille.

Kulttuurikasvatus

Kulttuurikasvatus koulussa ja päiväkodilla sisältää Kannonkosken Kulttuurikasvatussuunnitelman ja opetussuunnitelman mukaisesti vuodenvuorokierroon kuuluvat juhlat, koulun ja päiväkodin omat juhlat, tapahtumat ja teemapäivät sekä oppilaskunnan, nuorisovaltuuston ja Lasten Parlamentin ideoimat ja toteuttamat tapahtumat. Suunnitelman mukaisesti kulttuuritoimi tuottaa resurssiensa mukaan päiväkodille ja koululle monipuolisesti kulttuuriesityksiä (konsertit, teatteri, nukketeatteri, tanssi, sirkus jne.)

Yhteistyö

Kannonkosken kunta tukee järjestötoimijoita monin tavoin: maksuttomat tilat, mahdollisuus julkaista tiedotteita kuntatiedotteessa maksutta, järjestöyhdyshenkilön tuki, 300 euron tapahtumakorvaus kuitteja vastaan ja monipuolinen yhteistyö. Monet tapahtumista toteutetaan yhteistyössä kunnan ja 3. sektorin kanssa. Syksyllä 2023 avattu kylätalon maksuton kokoustila on ollut myös vuonna 2025 ahkerassa käytössä.

Kuntalaistapaamisia järjestettiin 3 – järjestöilta keväällä, liikuntatoimijoiden ilta syksyllä, sekä Kesätreffit Katrin Café:ssa kesällä 2025. Vapaaehtoistoimijoille järjestettiin keväällä ja syksyllä Kiitos-tapahtumat kahveineen ja saunomismahdollisuuksineen. Kumppanuuspöytä on kokoontunut 4 kertaa vuoden 2025 aikana ja ollut mukana järjestämässä useita tapahtumia.

Kulttuuritoimi on tehnyt yhteistyötä niin poikkihallinnollisesti, paikallisesti, alueellisesti kuin maakunnallisestikin. Kulttuurivastaava on osallistunut Keski-Suomen liiton Kulttuuritasku-hankkeen verkostoon, sekä Keski-Suomen kulttuurivastaavien verkostotyöskentelyyn, Saarijärven-Viitasaaren seutukunnan pyöreän pöydän toimintaan ja alueellisiin järjestöyhdyshenkilöiden tapaamisiin.

Toiminnan tunnuslukuja

	Tot. 2023	Tot. 2024	Tav. 2025	Tot. 2025
Näyttelyt / elokuvat	5 / 18	6 / 16	4 / 15	7 / 1
Kunnan pääjuhlat	5	5	3	5
Retket / tapahtumat	4 / 15	20	8	2 / 26
Konsertit / teatteri	7 / 6	14 / 5	5	9 / 1
Suunnitelmat / ohjelmat				Kulttuurikasvatussuunnitelma 2022 Kulttuurihyvinvointisuunnitelma 2023 Osallisuusohjelma 2023
Nettokustannukset, kulttuuri, €	15.532,17	15.728,02	18.370,00	17.199,22
Nettokustannukset, €/asukas	12,77	13,28	15,11	15,10
Yhteishankkeet, lukumäärä	1	0	0	1 Keski-Suomen liiton Kulttuuritasku-hanke
Seutukunnallinen kulttuuriyhteistyö, €	274,64	-	-	-

Nuorisotoimi

Nuorisotoimen tehtäväkenttä on laaja ja monialainen. Nuorisotoimi sisältää koulunuorisotyön, vapaa-ajalla nuorten kanssa tehtävän nuorisotyön (kerhot, leirit, retket, tapahtumat, työpajat, jalkautuva nuorisotyö ym.), nuorisotilatyön, etsivän nuorisotyön, nuorten vaikuttajakanavat, digitaalisen ja kv-nuorisotyön, ohjaus- ja neuvontatyön, sekä nuorisotoimen hankkeet.

Henkilöstöresurssit

Nuoriso-, kulttuuri- ja hyvinvointivastaavan työajasta oli vuonna 2025 20 % jyvitetty nuorisotoimen työtehtäviin, sekä lisäksi 20 % Harrastamisen Suomen mallin koordinointiin. Koulunuorisotyöntekijän työaika oli ajalla 1.1.-31.10.2026 50 % kokonaistyöajasta. Korpikiertäjät-hankkeen työntekijän työaika oli 50 % kokonaistyöajasta. Korpikiertäjät-hankkeen tavoitteena oli edistää erityisesti nuorten arki- ja luontoliikuntaa. Etsivä nuorisotyön palvelut ostettiin vuonna 2025 Karstulan kunnalta

Keskeisimpiä tehtäviä olivat lasten ja nuorten harrastusten ja vapaa-ajantoiminnan suunnittelu ja organisointi, hankkeiden hallinnointi, sekä lasten ja nuorten tieto- ja neuvontapalvelut. Nuoriso-, kulttuuri- ja hyvinvointivastaava toimii myös lapsia ja nuoria osallistavien vaikuttajakanavien ohjaajana (Lasten Parlamentti ja Nuorisovaltuusto) ja osallisuusryhmien valmentavana ohjaajana (Harrastamisen Suomen malli). Nuorisotoimen organisoimat lasten ja nuorten vapaa-ajantoiminnot koostuvat kerhoista, tilanuorisotyöstä, Crazy Action-illoista, klubitoinnasta, työpajoista, leireistä, retkistä, teemapäivistä ja tapahtumista.

Tiedolla johtaminen

on kaiken toiminnan perustana. Tiedolla johtamista edistää nuoriso- ja kulttuurivastaavan perehtyminen ajankohtaisiin ilmiöihin ja osallistuminen koulutuksiin / webinaareihin. Nuorisovastaava on osallistunut resurssiensa mukaan sekä koulunuorisotyöntekijöiden, että nuorisovaltuustoa ohjaavien henkilöiden ja ns. ison nuorisotyönverkoston kokoontumisiin Teams -yhteydellä.

Lapsia ja nuoria kuullaan säännöllisesti ja toimintaa kehitetään heidän toiveidensa ja tarpeidensa pohjalta. Nuorisotoimen toiminta on suunnitelmallista ja tavoitteellista. Kaikkia nuorisotoimen palveluja seurataan, arvioidaan ja kehitetään sekä asiakasmäärien, että kerätyn palautteen pohjalta. Toiminnan ytimessä on lasten ja nuorten hyvinvoinnin ja osallisuuden edistäminen, sekä syrjäytymisen ehkäiseminen. Toimintaa ohjaa mm. Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma, Tehostetun nuorisotyön suunnitelma, sekä muut kunnan strategiat, ohjelmat ja suunnitelmat.

Yhteistyö

Yhteistyötä tehdään laaja-alaisesti ja monipuolisesti eri toimijoiden kanssa. nYhteistyökumppaneista merkittävin on Kannonkosken koulu. Nuorisovastaava on osallistunut varsinkin keväällä 2025 koulun laaja-alaiseen oppilashuoltotyöryhmään, sekä koulun tapahtumatyöryhmään ja ollut aktiivisesti mukana suunnittelemassa oppitunneille integroituvia tapahtumia ja teemapäiviä. Muita merkittäviä yhteistyökumppaneita ovat Piispalan nuorisokeskus, Suomenselän 4H-yhdistys, muut paikalliset yhdistykset, sekä yritykset ja Crazy Action -illoissa myös Kivijärven, Kyyjärven ja Kinnulan kunnat.

Nuorten ohjaus- ja palveluverkosto on vuodesta 2022 saakka toiminut Kannonkosken, Kivijärven ja Kyyjärven kuntien yhteisenä. Kokouksia on vuodessa vähintään 2. Jokainen kolmesta kunnasta toimii vuorollaan kouluvuoden ajan ”isäntäkuntana”. Vuonna 2025 oli Kyyjärven kunnan vuoro.

Koulunuorisotyö

Koulunuorisotyö on oppilaiden arjen tukea, läsnäoloa ja yhteisöllisyyden kehittämistä – kiireetöntä kohtaamista. Toimintamuodot kehitetään Kannonkosken oppilaiden tarpeisiin ja lähtökohtiin. Koulunuorisotyön toimintamuotoja ovat mm. yksilötyö (keskustelut ja läksytuki), pienryhmätoiminta yhteistyössä muiden nuorisotoimijoiden, koulun tai esim. kuraattorin tai toimintaterapeuttien kanssa (erilaiset kutsuryhmät), ryhmäyttäminen (kutos- / seiskaleiri ja ysien yökoulu Game Över -tunnit, Eskarifestarit, 4 Kaverusta-työpajat), välituntitoiminta ja osallistavat oppitunnit kuten Ehkäisevä päihdetyö ja Mediataito. Yksilötyötä tehdään tarvittaessa myös kotikäynnein. Koulunuorisotyö voi jalkautua myös nuokkarille, Crazy action -iltoihin tai leireille. Koulunuorisotyöstä huolehti pääsääntöisesti 50 %:lla työajalla palkattu koulunuorisotyöntekijä (AVI-hanke) lokakuun loppuun saakka.

Tapahtumat, työpajat, teemapäivät ja kurssit / koulutukset

6.-8. luokkalaisten kanssa toteutettiin yhteisölliset Game Över -tunnit. Koululla toteutettiin myös Vapputapahtuma. Halloween-tapahtuma toteutettiin nuokkarilla. Metsäpäiviä toteutettiin keväällä 2 ja syksyllä 1 ja lisäksi Satutapahtuma koululla ja lasten toimintapisteet kantrimarkkinoilla. Työpajoja olivat pääsiäispajat ja Tonttupolku.

Tilatyö ja jalkautuva nuorisotyö

koostuu nuokkarin avoimista ovista viikoittain tiistaisin klo 15-17.15, sekä nuorisotoimen yhteistyökumppani 4H:n hallinnoimista Crazy Action -illoista Piispalassa. 4H toteuttaa myös klubi-illat nuorille perjantai-iltaisina talvikaudella (max 16 kertaa).

Demokratiakasvatus, yrittäjyys / yritteliäisyys ja työelämätaidot

Nuorten yrittäjyyttä ja työelämätaitoja edistettiin mm. vieraillemalla Yrityskylässä Jyväskylässä 6. ja 9. luokkalaisten kanssa. Yrityskylävierailuja edeltävät aina ennakkotehtävät ja teeman mukaiset oppitunnit. Demokratiakasvatus sisältää mm. lasten ja nuorten äänestystapahtumia.

Kerhotoiminta

toteutuu miltei kokonaan hankerahoituksin, joista merkittävin rahoittaja on AVI:n Harrastamisen Suomen Malli (hallinnoi nuorisotoimi) ja Lasten ja nuorten paikallinen harrastustoiminta, Crazy Action (hallinnoi Suomenselän 4H-yhdistys). Jokaiselle kouluvuodelle kootaan Kannonkosken lasten ja nuorten harrastekalenteri, jonka avulla pyritään välttämään päällekkäisyyksiä toiminnoissa, lisäämään yhteistyötä ja osallistamaan mahdollisimman monia lapsia ja nuoria harrastuksiin. Vuonna 2025 kerhoteemoja ovat olleet mm. kotitalous, kädentaidot, ilma-aseammunta, erä- ja kala, tekniikka (mopojen, pyörien ym. rassaaminen), pelaaminen ja monilajiliikunta (uinti, keilaus, kiipeily, temppurata, curling, seikkailurata, palloilu, laskettelu ym.) Kerhotoiminta on pääsääntöisesti koko lukuvuoden kestävä. Harrastamisen Suomen Mallissa kerhot sijoittuvat pääsääntöisesti koulukampukselle tai sen välittömään läheisyyteen. Avustusta on kuitenkin saatu myös kerholaisten kuljetuksiin harrastuspaikoille, kuten Piispalaan ja laskettelemaan. Etsivän harrastustoiminnan kautta pyritään etsimään mieleisiä harrastuksia niille oppilaille, jotka eivät vielä ole kiinnittyneet mihinkään harrastukseen. Tarvittaessa saatetaan vaikka kädestä kiinni pitäen harrastukseen.

Retket

Nuorisotoimi osallistui vuonna 2025 9 retken järjestelyihin: Yrityskylä x 2 sekä lasketteluretki x 2, Metsäpäivä, Pilkkiretket x 2, Seikkailurata-retki ja Pyöräilyretki. Leiritoimintaa järjestettiin pääsääntöisesti nuorisotalolla, koulun tiloissa ja Piispalassa. Vuoden 2025 aikana järjestettiin Lumileiri, Summeri-kesäpäiväleiri, Syysäpinäileiri ja 9. luokkalaisten yökoulu. Lisäksi Kannonkoskella toteutui kesällä 2025 useita leirejä lapsille ja nuorille hankkeiden, Palojunnujen, sekä 4H:n ja Nuorisokeskus Piispalan kautta. Kutosleiriä ei järjestetty vuonna 2025, koska 6. luokkalaiset siirtyivät yhdysluokkaan 5. luokkalaisten kanssa. Jatkossa Kutosleiri on Seiskaleiri ja järjestetään vuosittain 7. luokkalaisille.

Hankkeet

Nuorisotoimen hallinnoimat hankkeet vuonna 2025

1. Harrastamisen Suomen malli, AVI kouluvuosi 2024-2025 – hanke on päättynyt ja raportoitu. Kunnan rahallinen omavastuuosuus 10 % + nuorisovastaavan palkkakuluista 20 % jyvitetään hankkeen koordinoitukuluihin.
2. Harrastamisen Suomen malli, AVI kouluvuosi 2025-2026– meneillään. Kunnan rahallinen omavastuuosuus 10 % + nuorisovastaavan palkkakuluista 20 % jyvitetään hankkeen koordinoitukuluihin.
3. Koulunuorisotyö 16.12.2024-31.10.2025 AVI – hanke on päättynyt ja raportoitu. Kunnan omavastuuosuus vain 10 % kokonaiskuluista.
5. Korpikiertäjät-hanke 2024-2025 – on päättynyt ja raportoitu. Hankeavustus haettu ja saatu jälkikäteen.

Hankkeet ovat omalta osaltaan vastanneet Tarkastuslautakunnan huoleen liian ohuesta henkilöstörakenteesta nuorisotoimessa.

Toiminnan tunnuslukuja

	Tot. 2023	Tot. 2024	Tav. 2025	Tot. 2025
Kerhot kevät/syysy	22 / 21	17 / 16	12 / 12	17 / 14
Retket	6	9	3	9
Leirit	7	7	4	4
Tapahtumat	5	8	4	10
Kurssit/Työpajat	6	4	2	2
Lasten ja nuorten vaikuttajakanavat & osallisuusryhmät / tapaamiset	ryhmiä 43 / tapaamisia 16 / nuoria 138	ryhmiä 3 / tapaamisia 16 / nuoria 92	ryhmiä 3 / tapaamisia 15 / nuoria 80	ryhmiä 3 tapaamisia 6 / nuoria 42
Avoin toiminta ilta / kävijät	58 / 940	49 / 612	45 / 400	47 / 628

klubit, Crazy Action -illat ja nuokkarit				
Nuorten ohjaus- ja palveluverkosto kokoukset	1	2	2	2
Hallinnoitavat hankkeet	3	3	3	3
Alle 29 v. määrä	265	282	282	248
Nettokustannukset, €	henkilöstökulut 19.416,36 toimintakulut 15.006,83 nuorten vaikuttaja-kanavat 1.269,73 yhteensä 35.692,92	henkilöstö 23.996,03 toiminta 17.815,95 nuorten vaikuttaja-kanavat 1.496,63 yhteensä 43.308,61	henkilöstö 23.370,00 toiminta 29.390,00 nuorten vaikuttaja-kanavat 3.400,00 yhteensä 56.160,00	henkilöstö 15.932,25 toiminta 18.296,84 nuorten vaikuttaja-kanavat 257,34 yhteensä 34.486,43 Koko nuorisotoimen tulos -47.977,95
Hankkeiden nettotuotot, € / 2025				Yhteensä 56.712,80 Korpikiertäjät 26.855,20 Meillä harrastetaan, Kannonkoski 24-25 5.194,40 Harrastamisen Kannonkosken malli 25-26 12.839,34 Koulunuorisotyö 25 11.823,86
Nettokust. / asukas	29,35	36,58	46,18	30,28 (42,12 sis. hankkeet)

Nettokust./ alle 29-v.	134,69		198,58	139,06 (193,46 sis. hankkeet)
Nuorisotyön valtionosuus €	1.256			3.720

Hyvinvoinnin edistäminen

Hyvinvoinnin edistäminen on kunnan lakisääteinen tehtävä. Merkittävä yhteistyökumppani on Keski-Suomen hyvinvointialue. Hyvinvoinnin edistäminen tarkoittaa toimia, joilla parannetaan yksilöiden, yhteisöjen ja väestön fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista hyvinvointia sekä toimintakykyä ja osallisuutta. Sekä turvata kestävä hyvinvointi kaikissa ikä- ja väestöryhmissä. Toimenpiteet kohdistuvat yksilöihin, yhteisöihin, väestöön ja elinympäristöihin.

Hyte-kerroin

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen valtionosuuden lisäosa eli HYTE-kerroin määrittelee osin kuntaan kertyvän valtionavun, kunnan tekemän hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämistyön mukaan. HYTE-kerroin otettiin käyttöön 2023. Vuodelle 2025 Kannonkoski saa 22.730 euroa valtionosuutta HYTE-kertoimella 0,94. Valtakunnallinen keskimääräinen kerroin on 0,68. Nykytilannetta mittaavat prosessi-indikaattorit (15 kpl) kuvaavat toimintaa ja tulosindikaattorit tuloksia eli muutosta väestön hyvinvoinnissa ja terveydessä. Yhteensä indikaattoreita on 21.

HYTETU-neuvottelut

Kunnan ja hyvinvointialueen väliset lakisääteiset vuosittaiset neuvottelut käytiin syksyllä 2025 verkkoyhteyksillä ja alueellisesti. Neuvottelussa hyödynnettiin edellisenä vuonna tuotettua kuntakorttia Kannonkosken kunnan merkittävistä tilastoista, ominaispiirteistä, vahvuuksista ja heikkouksista. Vuoden 2025 neuvotteluissa hyvinvoinnin toimiala nosti esiin huolen hyvinvointialueen palveluiden vähentymisestä Kannonkoskella ja erityisesti ikääntyvän väestön palvelujen saavutettavuudesta.

Hyvinvoinnin edistämisen rakenteet

Kannonkosken kunnan hyvinvoinnin edistämisestä vastaa nuoriso-, kulttuuri- ja hyvinvointivastaava. Hyvinvoinnin edistämiseen on käytettävissä 15 % kokonaistyöajasta. Nuoriso-, kulttuuri- ja hyvinvointivastaava toimii Kannonkosken kunnan ehkäisevän päihdetyön, mielen hyvinvoinnin edistämisen ja lähisuhdeväkivallan ehkäisyn yhdyshenkilönä. Hyvinvoinnin edistämistyöhön kuuluvat myös osallisuuden edistäminen, tunne- ja vuorovaikutustaidot, vapaaehtoistoiminnan edistäminen, kumppanuuspöytä, kampanjoita ja tapahtumia, ravitsemuskasvatus- ja liikenneturvallisuustyöryhmä sekä vanhusneuvoston koolle kutsujana ja sihteerinä toimiminen. Myös liikuntapalveluiden koordinointi ja liikuntatoimen hankkeiden hallinnointi ovat osa hyvinvoinnin edistämisen työkenttää, mutta siihen ei ole erikseen ”korvamerkitty” työaikaa.

Hyvinvoinnin edistämisen toimialaa ohjaa ja seuraa Sivistyslautakunta, sekä sen alaisuudessa toimiva Hyvinvointi-työryhmä.

Hyvinvoinnin edistämisen paikalliset suunnitelmat ja tiedolla johtaminen

1. Hyvinvointisuunnitelma ja -kertomus (laaja suunnitelma valtuustokausittain, hyvinvointikertomus vuosittain)
2. Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma / ohjelma
3. Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma (vahvistettu 2023)
4. Tehostetun nuorisotyön suunnitelma (päivitetty 2025)
5. Lasten ja nuorten paikallinen terveystoimintasuunnitelma, Kannonkoski (luotu Liikunnallisen elämäntavan kehittämishankkeessa 2022 – täydentää liikuntaohjelmaa - päivitys valtuustokausittain tai tarpeen mukaan)
6. Luontoliikuntaohjelma, Kannonkoski (luotu Liikunnallisen elämäntavan kehittämishankkeessa 2023 – täydentää liikuntaohjelmaa -päivitys valtuustokausittain tai tarpeen mukaan)
7. Ehkäisevän päihdetyön suunnitelma ja Väkivallan ehkäisyn toimintamalli ja palvelupolku - yhdistetty Ehkäisevän päihdetyön, mielenterveyden edistämisen ja lähisuhdeväkivallan ehkäisyn suunnitelmaksi – hyväksytty sivla:ssa 2022
8. Kulttuurikasvatussuunnitelma (vahvistettu 2022)
9. Osallisuusohjelma (vahvistettu 2023)
10. Kulttuurihyvinvointisuunnitelma (vahvistettu 2023)
11. Kannonkosken kunnan ikääntyneen väestön hyvinvointisuunnitelma (2024)

Hyvinvointivastaava tuottaa ja kokoaa hyvinvointitietoa kehittämisen tueksi, laatii yhteistyössä verkostojen kanssa suunnitelmat ja -kertomukset sekä seuraa väestön hyvinvointia ja terveyttä edistävien tavoitteiden toteutumista.

Tiedolla johtamisen tukena käytetään paikkakunnan omia kyselyjä (ikäntyvien hyvinvointi ja lasten / nuorten hyvinvoinnin edistäminen), Move-mittauksia, ikääntyvien Voi hyvin -päivän mittaustuloksia, kaatumistapaturmatilastoja, sekä muita saatavilla olevia luotettavia tiedonlähteitä. Tiedolla johtamisen työkaluja ovat myös kunnan omat suunnitelmat, jotka toimivat lähinnä toimialan tavoitteiden asettamisen, tulosten mittaamisen sekä toimenpiteiden valitsemisen ja seurannan ohjaavina työkaluina.

Yhteistyö

Hyvinvointivastaava toimii yhteistyössä kunnan eri toimialojen ja muiden toimijoiden kuten yritysten, 3. sektorin, hyvinvointialueen ja maakunnallisten verkostojen kanssa. Hyvinvointivastaava osallistuu mm. Keski-Suomen hyte-verkostoon, Hyte-kuntaverkostoon, Perhekeskuksen toimijaverkostoon ja ohjausryhmään, Perhekeskus yhdyshenkilö-verkostoon, YHTA-treffille (yhdenvertaisuus ja tasa-arvo), Väkivaltatyön kehittämisen virtuaalihakkeille, Ehkäisevän työn alueelliseen verkostoon, Keski-Suomen oman Ravitsemustyöryhmän (Hyvaks) verkostopalaveriin sekä Ruokakasvatuksen alueverkoston toimintaan resurssiensa mukaan. Kannonkosken Maistuuko-työryhmä on ollut tauolla vuonna 2025 lähinnä ruokapalveluihin liittyneiden muutosten vuoksi. Toimintaa on tarkoitus jatkaa 2026.

Lisäksi hyvinvointivastaava kehittää hyvinvoinnin edistämisen toimialaa hankeavustusten kautta. Vaikka hyvinvoinnin edistämisen toimiala ei varsinaisesti hallinnoi hankkeita, työskentelee se läheisessä yhteistyössä liikunta- ja nuorisotoimen hankkeiden kanssa.

Hyvinvointivastaava huolehtii oman toimialansa viestinnästä ja hyvien käytäntöjen levittämisestä.

Kannonkosken Perhekeskuksen järjestelyt aloitettiin vuonna 2023. Perhekeskus rakentui keskustan kylätalolle yhteistyössä kunnan, hva:n ja järjestöjen kanssa. Toimintaa on kehitetty edelleen vuosina 2024-2025. Kylätalolla on kokoontunut mm. perhekeskuksen Leikkitreffit lapsiperheille. Hyvinvoinnin toimiala on tarjonnut Leikkitreffeillä lapsiperheille aamupalan. Kunta on tarjonnut tilat maksutta ja mahdollisuuden tiedottaa maksutta esim. kuntatiedotteessa Vähäisen kävijämäärän vuoksi leikkitreffit laitettiin kuitenkin tauolle loppuvuodesta -25.

Liikuntaneuvojan ja hva:n terveydenhoitajan yhteinen Hyvinvointipiste on nykyisin nimeltään Seniorin hyvinvointineuvola. Pääsääntöisesti vastaanottoja on ollut muutamia sekä kevätettä syyslukukaudella jalkautuen esim. kirjastoon ja Katrin caféelle tai huoltoasemalle.

Ikääntyneille (75+) vuosittain tarjottu Kuntokatsastus-tapahtuma muutti nimensä vuonna 2025 ja Voi hyvin -tapahtuma on nyt samassa linjassa muissa kunnissa toteutettavien tapahtumien kanssa.

Muita toimenpiteitä

Maksuton aamupala koululaisille on jäänyt pysyväksi toimintamuodoksi ja tukee koululaisten kokonaisvaltaista jaksamista ja hyvinvointia. Digtukea oli saatavilla kirjastolla maksutta sekä alueellisten hankkeiden, että paikallisen vapaaehtoistoimijan kautta. ”Digi-Tiina” teki myös kotikäyntejä. Tapahtumat: Seniorin hyvinvointineuvolan vastaanotto, Voi hyvin -tapahtuma, Ystävänpäivätapahtuma, Vapputanssit, Lettukestit ja Joulutapahtuma ja virkistystapahtuma Mäntykodilla, sekä Kumppanuuspöytä ja vapaaehtoistoimijoiden kiitoskahvit. Liikkuvia liikennepuistoja järjestettiin 2.

Toiminnan tunnuslukuja

	Tot. 2023	Tot. 2024	Tav. 2025	Tot. 2025
Hyte-kerroi Ln ja kertynyt valtionapu		Hyte-kerroin vuodelle 2024 0,92 va 22.632 €		Hyte-kerroin vuodelle 2025 0,94 (valtakun. keskimäärin 0,68) valtionapu 22.730 €
Vanhusneuvosto, kokoukset		4	4	4
Hyvinvointityöryhmä kokoukset / tapahtumat, kampanjat, tietoiskut	2	2	2 / 4	3 / 4
Ehkäisevä työ, toimenpiteet	4			EPT-tunnit 7.-9. lk Ryhmäytyspolku: Eskarifestarit (0-2. lk), 4 kaverusta -työpajat (3.-6. lk),

				Game Över -tunnit (7.-9. lk), Ysien yökoulu,
Liikenneturvallisuuustyöryhmä, tapaamiset / verkostot / tapahtumat, infot	1 / 3 / 1	1 kokous / 1 verkostoa 6 liikkuvaa liikennepuistoa	2 / 2	1 työryhmän kokous, 1 verkostotapaaminen, 2 liikkuvaa liikennepuistotapahtumaa
Ravinto- ja ruokakasvatus-työryhmätapaamisia / tapahtumia	7 / 1 kekri	6 / 1	3 / 3	3 alueellista verkostokokousta,
Vapaaehtoistoimijoiden kiitoskahvitapahtuma	2	2	2	2
Kumppanuuspöytäkokoukset / tapahtumat	4 / 4		3 / 2	4 kokousta, 6 tapahtumaa
Yksittäisiä tapahtumia, kampanjoita ja infoja teemalla hyvinvointi, terveys ja turvallisuus		samat kuin liikunta-toimella	2	10
Nettokustannukset, €		7.554,29	9.410	7.440,55
Nettokust. / asukas, €		6,38	7,74	6,53

Liikunta ja ulkoilu

Liikuntatoimen keskeisenä tavoitteena on liikunnan ja muun terveyttä edistävän fyysisen aktiivisuuden edistäminen. Vuoden 2025 pääteemoja olivat erityisesti liikuntaneuvonnan yhdyspintojen kehittäminen, työikäisten liikuntaneuvonnan starttaaminen, sekä motoriikan, lihaskunnan ja tasapainon kehittäminen ja siten kaatumistapaturmien ehkäiseminen. Edelleen toteutetaan Kannonkosken liikuntaohjelmaa ja kehitetään luontoliikuntaa.

Liikuntapaikat

Kunnan liikuntapaikkojen hoidosta vastaa tekninen toimi. Keskustan lähiliikuntapaikat: leikkipuisto, sekä koulun piha kaukaloineen, areenoineen, kiipeilytelineineen ja leikki- ja luontoalueineen ovat hyvässä kunnossa. Koulun pihalla sijaitsee myös ulkokuntosalilaitteita. Piispalan nuorisokeskus tarjoaa upeat tilat monipuoliseen yksilö- ja ryhmäliikuntaan, sekä ohjattuun, että omatoimiseen liikuntaan. Kannonkoskella ylläpidetään myös latureitistöjä, sekä talvipyöräilyreittiä. Laavu- ja kotarakenteita, sekä eri pituisia luontoreittejä on lukuisia. Esteetön laavu löytyy mm Teerilammelta. Uimarantoja on sekä keskustassa, että Piispalassa. Öijänniemestä ja etenkin Isohiekasta löytyy upeat hiekkarannat.

Liikuntapalvelut

Liikuntapalveluista vastasi nuoriso-, kulttuuri- ja hyvinvointivastaava ja ne sisältyivät hyvinvoinnin edistämisen toimelle kohdennettuun työaikaan. Liikuntapalveluja ja liikuntaneuvontaa tuotti vuonna 2025 pääsääntöisesti liikunnanohjaaja / liikuntaneuvoja. Myös kansalaisopiston rooli Kannonkosken ryhmäliikunta-palvelujen tuottajana oli

merkittävä. Liikuntateema korostui myös nuorisotoimen hankkeissa, koulun teemapäivissä ja lasten leiritoiminnassa. Piispalan nuorisokeskuksen liikuntapalvelut täydensivät kunnan liikuntapalveluja.

Seuraavat liikuntapalvelut ovat kuuluneet vuonna 2025 Piispalan palvelupakettiin

1. Tehotiistai – käytettävät tilat: liikuntasali, uimahalli, keilahalli ja kuntosali, noin 22 krt / vuosi
2. Tehotorstai – kuntosali, noin 22 krt / vuosi
3. Seniorivesijumppa – ohjaus + tilat, noin 20 krt / vuosi
4. Kunnan salibandyvuoro maanantai-iltaisina, noin 24 krt / vuosi (Erillisellä sivistyslautakunnan päätöksellä.)
5. Varhaiskasvatuksen uintiopetus uimahallilla ja luistelukerrat jäähallilla
6. Perusopetuksen uintiopetus uimahallilla

Vuoden 2026 talousarvion laatimisen yhteydessä syksyllä 2025 on valmisteltu Piispalan palvelupaketin ja Liikunnallisen elämäntavan kehittämishankkeen päättymistä ja palveluiden jatkumista / päättymistä. Ennakkovaikutusten arviointiin liittyen asiaa on valmisteltu sekä Vanhusneuvostossa, että kunnan hyvinvointiryhmässä ennen esityksen viemistä sivistyslautakuntaan. Lisäksi palvelujen käyttäjiltä on pyydetty suoraan palautetta. Loppuvuodesta aloitettiin Erityisliikuntakortti-pilotin valmistelut yhteistyössä hyvinvointiryhmän, vanhusneuvoston ja vammaisneuvoston kanssa.

Liikuntaryhmät

Ikääntyneille ohjatut liikuntaryhmät on toteutettu pääsääntöisesti Liikunnallisen elämäntavan kehittämishankkeen rahoituksella. Hankkeelle ei haettu jatkoa, mutta ikääntyneiden ohjatut ryhmät jatkuvat pääsääntöisesti kunnan omalla rahoituksella. Talousarvion laadinnan yhteydessä päätettiin jatkavista ryhmistä ja poistuvista palveluista. Mm. talviuinti siirtyy Piispalan omaksi maksulliseksi palveluksi 1.1.2026 alkaen.

Viikoittain toteutuivat seuraavat liikuntaryhmät: Voimaa ja tasapainoa -ryhmä, Teho-tiistai, Teho-torstai, kaksi seniorien vesijumpparyhmää. Kausittain toimivat vuoden 2025 aikana myös Talviuinti ja iäkkäille suunnatut kuntosalin startti- ja tehojaksot.

Hankkeet

Keväällä 2024 starttasi Nuorisotoimen hallinnoima Korpikiertäjät-hanke, jonka päätavoitteena on edistää nuorten arki- ja luontoliikuntaa. Hanke päättyi syyskuun lopussa 2025 ja toteutui suunnitelman mukaisesti. Myös Koulunuorisotyöhanke edistää mm. välituntiliikuntaa. Hanke päättyi 31.10.2025. Molemmat hankkeet integroituvat myös liikunnan toimialalle. Nuorten Crazy Action -illoissa liikunta on yksi pääteemoista.

Liikuntatoimi hallinnoi varsinaisesti kahta hanketta: Liikunnallisen elämäntavan kehittämishanke ”Aktiivinen arki Kannonkoskella” ja ”Liikuntaneuvonta Kannonkoski” -hanke. Liikuntatoimen budjettiin on varattu hankkeiden omavastuuosuus. Hankkeissa työskenteli sama liikunnanohjaaja / liikuntaneuvoja. Työaika jakautui tasan hankkeille (50 % kummassakin hankkeessa).

Liikunnallisen elämäntavan kehittämishankkeessa oli yhteistyökumppanina Nuorisokeskus Piispala. Hankkeen omavastuuosuus jakautui puoliksi peruskunnalle ja Piispalalle. Ohjausryhmään ovat kuuluneet: Piispalan johtaja, sivistysjohtaja, Piispalan tiimiesihenkilö,

liikunnanohjaaja (hanketyöntekijä), nuoriso-, kulttuuri- ja hyvinvointivastaava, sekä varhaiskasvatusjohtaja.

Hankkeen yleinen tavoite oli lisätä arkiliikuntaa ja sen kautta kaventaa terveyseroja ja edistää hyvinvointia. Tavoitteena oli myös entisestään lisätä eri hallintokuntien, varhaiskasvatuksen, hyvinvointialueen, Nuorisokeskus Piispalan ja Liikunnallisen elämäntavan kehittämishankkeen sekä ikäihmisten ja varhaiskasvatuksen sekä hankkeen välistä yhteistyötä kuntalaisten liikunnallisen elämäntavan edistämiseksi. Tavoitteita olivat: 1. Varhaiskasvatuksessa - liikunnan lisääminen ja lasten arkiliikkumisen edistäminen varhaiskasvatuksessa, huoltajien aktivointi arkiliikunnan lisäämisessä, poikkihallinnollinen yhteistyö, liikunnallisen toimintakulttuurin muodostuminen varhaiskasvatukseen. 2. Ikäihmisillä - ikäihmisten omatoimisen liikkumisen esteiden poistaminen ja arkiliikkumisen tukeminen, vähän liikkuvien kuntalaisten liikunnan aktivointi, ikäihmisten toiminta- ja liikkumiskyvyn säilyminen ja paraneminen, erityisesti kaatumistapaturmien ehkäiseminen ja luontoliikunnan hyvinvointia edistävät vaikutukset 3. Ympärivuotisen luontoliikunnan lisääminen ja kehittäminen kaikissa ikäryhmissä. Pimeyteen, hiljaisuuteen ja luonnonmonimuotoisuuteen pohjautuvien luontoliikuntapalveluiden pilotointi. Luontoliikunnan hyvinvointivaikutukset

1.1.2025 käynnistyi Liikuntaneuvonta Kannonkoski -hanke, jossa yhtenä päätavoitteena on liikuntaneuvontaketjun kehittäminen mm. kunnan ja hyvinvointialueen välillä. Uutena kohderyhmänä liikuntaneuvontapalveluihin nostettiin aikuiset. Ikääntyville liikuntaneuvontaa on tarjottu jo vuosia ja se jatkui edelleen. Nuoriso-, kulttuuri ja hyvinvointivastaava sekä liikuntaneuvoja ovat molemmat osallistuneet Keski-Suomen liikuntaneuvontaverkoston työskentelyyn. Vuoden 2025 aikana tarjottiin ajanvarauksella kylätalolla maksutonta Inbody-mittausta ja liikuntaneuvontaa. Liikuntaneuvonta jalkautui tapahtumiin ja poikkeuksellisesti ajanvarauksella liikuntaneuvontaa sai vuoden 2025 aikana myös kotiin ja yrityksiin. Liikuntaneuvonta Kannonkoski -hankkeelle haettiin ja saatiin jatkoaikaa vuodelle 2026.

Liikuntaneuvontahankkeen ohjausryhmässä ovat toimineet sivistysjohtaja, liikunnanohjaaja (hanketyöntekijä), nuoriso-, kulttuuri- ja hyvinvointivastaava, sekä varhaiskasvatusjohtaja. Molemmissa hankkeissa vastuuhenkilönä Vesa Wilkko ja yhteyshenkilönä Tarja Alainen. Rahoittaja Aluehallintovirasto.

Liikuntaneuvonta

Inbody-mittauksessa kävi vuoden 2025 aikana 50 henkilöä. Muutama kävi myös uudelleen. Liikuntaneuvontapisteellä, joita järjestettiin 3 kertaa, kävi 14 henkilöä. Tavoitteelliseen ja säännölliseen ryhmäliikuntaneuvontaan osallistui 27 henkilöä. Liikuntaneuvonnan prosessiin osallistui 5 henkilöä, joista 3 ohjautunut hyvinvointialueelta. Tämän on mahdollistanut LifeCare -järjestelmä, johon pääsimme pitkän odotuksen jälkeen mukaan. Lisäksi liikuntaneuvonta on jalkautunut tapahtumiin ja tavoittanut siten satoja ihmisiä.

Tiedolla johtaminen

Hyödynnetään mm. seuraavia tilastoja: kaatumistapaturmat, Ikääntyvien Voi hyvin -päivän mittaustulokset, Lasten ja nuorten liikunnallinen elämäntapa ja kunto / vuosittain Move-mittauksilla (5.+ 8. lk), sekä joka 2.-3. vuosi paikallisella hyvinvointikyselyllä (4.-5. ja 8.-9. lk) ja muilla ajankohtaisilla ja luotettavilla tilastoilla (mm THL). Kouluterveyskyselyn vastauksia

emme saa pienen oppilasmäärän vuoksi. Tuloksia käsitellään sivistyslauta-kunnassa, oppilashuoltotyöryhmässä ja hyvinvointityöryhmässä, sekä tarpeen mukaan myös opekokouksessa.

Yhteistyö

Kivijärven kanssa yhteistyössä järjestettiin kesäkuinen pyöräilytapahtuma Yläpäässä. Perinteisenä liikuntakampanjana järjestettiin yhteistyössä Kihon ja Pop-pankin kanssa Kävelen kuntoon lokakuussa -kampanja. Nuoriso-, kulttuuri ja hyvinvointivastaava osallistuu Keslin kutsumana liikunnan verkostojen kokouksiin resurssiensa mukaan. Nuoriso-, kulttuuri ja hyvinvointivastaava sekä liikuntaneuvoja ovat molemmat osallistuneet Keski-Suomen liikuntaneuvontaverkoston työskentelyyn.

Tunnustukset

Kannonkosken kunnan vuoden 2025 liikuntatekona palkittiin MLL.

Toimenpiteitä ja tavoitteita

Toimistopyörät, työikäisten taukoliikuntaohjeita, Arkiliikuntahaaste, digiliikuntapelit, liikunnallinen joulukalenteri ja blazepodit. Pienen tilan liikuntaa -koulutus toi uusia, helposti toteutettavia ideoita liikunnan lisäämiseen erityisesti varhaiskasvatuksen sisätiloihin. Iloliikuntaa, eli ylisukupolvista liikuntaa yhdessä päiväkodin ja ikääntyvien kanssa. Hoksausbokseja, eli liikuntavälineitä ja pienen tilan liikuntaan sisältyviä ohjeita sisältäviä lainattavia laatikoita, on ollut päiväkodin käytössä ja kodeille tarjolla lainaksi.

Iäkkäille suunnatuilla kuntosalin startti- ja tehoharjoittelujaksoilla saatiin erinomaisia tuloksia lihaskunnan ja tasapainon kehittämiseen. Palautteiden perusteella myös kaatumisen pelko on vähentynyt, kivut lievittyneet sekä toimintakyky parantunut. Seniorijumpan ja tehotorstain kävijämäärät ovat kasvaneet. Iäkkäämmät kuntalaiset ovat kertoneet oman lihaskunnan ja tasapainon parantuneen kunnan tarjoamissa liikuntaryhmissä kulkemisen myötä. Ne on koettu myös tärkeiksi sosiaalisiksi tapahtumiksi iäkkäille.

Omaehtoista liikuntaa on tuettu jakamalla kenkien päälle laitettavia liukuesteitä. Liukuesteille oli selvästi tarvetta ja niitä tilattiin lisää. Toimenpiteen vaikutusten näkyminen kaatumistapaturmatilastoissa vie aikaa. Myös virtuaalivesi-jumppanäyttö on ollut käytössä ja talviuinti on edelleen ollut suosittu

Luontoliikunnassa järjestettiin liikunnallinen Kesäjahti x 3, talviuintia, kampanjoita (pyöräily- ja kävelykampanjat, reitistöviikko, Unelmien liikuntapäivä, Kesäliikuntakalenteri ja Liikunnallinen joulukalenteri, vertaisviestijä, älä liukastu -kampanja) ja pimeän ajan ja hiljaisuuden pilotointeja (pimeä seikkailurata hiljaisuus-pisteineen). Talviuintiin liitettiin myös iltatapahtuma liittyen kylmän terveystuoksiin. Lisäksi toteutettiin mm. kirkkovenesoutua, luontoliikuntapäiviä (vuohikävelyä, luontopolku, luontobingo, suunnistusta ja metsäparkouria), sekä lasten joulurauhan julistaminen -tapahtumassa luontoliikuntaa eläinten kanssa. Varhaiskasvatuksen kanssa toteutettiin liikunnallinen vierailu Piispalassa. Joulutori-tapahtumassa hanke järjesti liikunnallisen toimintapisteen tonttukeilauksine ja onnenpyörineen. Lisäksi järjestettiin liikkuva liikennepuisto kaksi kertaa. Liikunnallinen joulukalenteri sisälsi mm. metsätreenit, perheliikuntavinkkejä, stressinpurkuharjoituksia, pimeä / heijastin motivointia, luontojoogaa ja venyttelyä, lumiurahippa, luonnosta

materiaalien keräämistä ja niistä askartelua, tapahtumakutsuja (kynttiläuinti, kuutamokävely, Pieneläinkoti Pihka, joulutori, avantouinti ja jouluihin laulutapahtuma Piispalan rannassa). Ikäihmisiltä kartoitettiin toiveita luontoliikunnan suhteen. Toiveissa nousi esiin mm. ohjatut luontoretket, kuutamokävely ja suunnistus. Hankkeen aikana luontoliikuntaa lisättiin useille eri ryhmille. mm. työikäisten treeneissä oli alkusyksystä kuukauden jakso jossa tehtiin monipuolisia treenejä luonnossa saliliikunnan sijaan.

Toiminnan tunnuslukuja

	Tot. 2023	Tot. 2024	Tav. 2025	Tot. 2025
Liikuntatapahtumat	27	24	10	12
Liikuntakampanjat	4	7	3	8
Viikoittaisia liikuntaryhmiä	9	10	4	koko kauden 5 kausittain 4
Liikuntaneuvonta kerrat / kävijät	6 krt	50 henkilöä		96 henkilöä Tarkempi erittely tekstissä.
Kirjaston lainattavat liikuntavälineet				tarkastus ja huolto
Suunnitelmat, ohjelmat				Liikuntaohjelma Lasten terveysliikuntaohjelma Luontoliikuntaohjelma
Palvelupaketin liikuntapalvelut	48.190,80	26.060,63	30.000,00	24.037,79

Nettokustannukset, €	48.232,68	Liikuntapalvelut 119,70 (+hankkeiden omavastuu) Liikuntapaikat 37.873,22 yhteensä 37.992,92 koko liikuntatoimen tulos, sis. hankkeet -66.338,81	Liikuntapalvelut 43.000,00 Liikuntapaikat 14.250 yht. 57.250	Liikuntapalvelut 299,52 (+hankkeiden omavastuut) Liikuntapaikat 31.140,25 Yhteensä 31.439,77 Koko liikuntatoimen tulos, sis. hankkeet -40.376,74
Hankkeiden tuotot, €				Aktiivinen arki +41.575,00 Liikuntaneuvonta Kannonkoski +26.419,39 yhteensä +67.994,39
Nettokust. € / asukas	39,67	32,09 (56,03, sis. hankkeet)	47,08	27,60 (35,45 sis. hankkeet)
Liikuntatoiminnan valtionosuus €	4.672			14.232

SIVISTYSLAUTAKUNTA

SISÄISEN VALVONNAN SELONTEKO VUODELTA 2025

Sisäisen valvonnan tarkoituksena on varmistaa, että kunnan toiminta on taloudellista ja tuloksellista, päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa ja että lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan ja että omaisuus ja voimavarat turvataan.

Sivistystoimen sisäisen valvonnan järjestäminen

Sivistystoimen toiminta pohjaa valtuuston asettamiin strategisiin tavoitteisiin sekä talousarvioon ja -suunnitelmaan. Lautakunta seuraa talousarvion toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumaa kokouksissaan neljännesvuosittain. Tätä ovat edelleen ajoittain vaikeuttaneet kunnan kirjanpidon kirjautumisviiveet. Sivistyslautakunnan kokousten esityslistat ja pöytäkirjat ovat luettavissa kunnan kotisivuilla.

Henkilöstö- ja toimielinrakenteet, tehtäväkuvat ja niiden ajantasaisuus

Sivistystoimen tehtäväalueesta vastaa sivistyslautakunta. Tehtäväalueen tulosityksiköiden vastuuviranhaltijat ja muu henkilöstö on pääosin kuvattu toimintakertomuksessa. Sivistystoimen viranhaltijoiden tekemät viranhaltijapäätökset käsitellään lautakunnan jokaisessa kokouksessa.

Kunnan omaisuutta koskevat muutokset (hankinnat, myynnit, poistot)

Koulun kannettavia tietokoneita päivitettiin vaihtamalla vanhat leasing-koneet uusiin vastaaviin tietokoneisiin. Leasing-kausi on kolmevuotinen.

Kuntaa velvoittavat uudet sopimukset ja niiden seuranta

Lasten ja nuorten yrittäjyyskasvatuksesta tehtiin uusi kaksivuotinen sopimus.

Talouden ja toiminnan suunnittelu ja seuranta

Laskujen vastaanottaja ja hyväksyjä on eri henkilö. Viranhaltijoiden omat laskut hyväksyy esihenkilö tai lautakunnan puheenjohtaja. Tulosityksiköiden vastuhenkilöt seuraavat talousarvion toteutumista kuukausittain.

Ulkopuolista rahoitusta sivistystoimi pyrki hyödyntämään mahdollisimman paljon. Hankkeiden hakemisesta päättää lautakunta. Hakemukset ja niiden loppuraportit annetaan tiedoksi lautakunnalle. Tarkastuslautakunta kuulee sivistysjohtajan ajankohtaiskatsauksen oman aikataulunsa mukaisesti.

Merkittävimmät riskit

Sivistyspalveluista sivistystoimen johto, kirjasto sekä nuoriso-, kulttuuri-, liikunta-, ja hallintopalvelut toimivat edelleen vähäisellä henkilöstömäärällä, käytännössä yhden ihmisen varassa. Tämä aiheuttaa riskin toiminnan jatkuvuudelle esimerkiksi pidemmissä sairauslomissa tai henkilöstövaihdosten yhteydessä. Oppilasmäärän väheneminen synnyttää tarvetta toimintojen sopeuttamiseen. Piispan palvelupaketin päättyminen lisää toimintakuluja, jos vastaavasta palvelusta kuntalaisille halutaan pitää kiinni.